

Et stort antall veiledere er utviklet for å forberede samfunnet på klimaendringene. III.: SINTEF Byggforsk

Overveldende mange veiledere om klimatilpasning

Klimaendringer vil føre til økende belastning på bygninger og infrastruktur i Norge. For å forebygge skader, og forberede samfunnet på klimaendringene, er det de siste årene utviklet et stort antall veiledere i klimatilpasning.

Kontaktperson:

Åshild Lappegard Hauge

I senteret for forskningsdrevet innovasjon Klima 2050 ønsket vi å skaffe en oversikt over veiledere i klimatilpasning med informasjon om hvordan man kan unngå skader på bygg og infrastruktur som skyldes overvann, flom og skred. Vi har gjennomgått 84 veiledere/nettsider, samt intervjuet eksperter i private og offentlige overordnede instanser som arbeider med innføring av klimatilpasning.

For mange veiledere skaper forvirring

Ekspertene frykter at mengden veiledere kan føre til forvirring og usikkerhet hos beslutningstakere i kommuner og private organisasjoner, noe som i seg selv kan være en barriere for å oppnå klimatilpasning.

Den største andelen veiledere (22 %) handler om klimatilpasning av bygninger. 19 % handler om overvann, vannkvalitet, avløp og drenering. 14 % handler

om skred. 9 % handler om flom. 12 % prosent er om arealplanlegging og reguleringsplaner. 8 % av veilederne er om helhetlig planlegging. Ingen av veilederne om helhetlig planlegging forklarer koordinering mellom sektorer, hvordan man planlegger en beslutningsprosess og hvilke aktører som skal være en del av hvilke møter.

Mye bakgrunnsinformasjon - få praktiske tiltak

De fleste veilederne beskriver klimatilpasning på et generelt nivå, og fokuserer svært ofte på bakgrunnsinformasjon om klimaendringer heller enn å gå i dybden på praktiske tiltak. Det er et stort behov for beskrivelse av praktiske tiltak, spesielt for ansatte i mindre kommuner, som ofte mangler spesialkunnskap om prosjektering.

Hvem er målgruppen?

I mange av veilederne er det ikke spesifisert noen målgruppe, og det er dermed vanskelig å vite hvem de henvender seg til. Dette kan

gjøre kommunikasjonen mindre effektiv. De største andelen av veilederne er rettet mot en generell målgruppe (24 %), eller mot kommuner (31 %). Men ansatte i kommunene mangler ofte tid og kapasitet for å søke etter og lese veiledningsmaterieell om klimatilpasning. De har uttrykt ønske om en nettside som samler informasjon om klimatilpasning. Inntrykket blant ekspertene er likevel at nettsider som er mer temaspesifikke ser ut til å være mer i bruk enn generelle nettsider for klimatilpasning.

19 % av veilederne, anvisninger i Byggforskserien, er kanskje hovedsakelig rettet mot private aktører i byggebransjen, spesielt rådgivere. Bortsett fra Byggforskserien, er få veiledere spesielt rettet mot utbyggere/entreprenører eller tiltakshavere, men man kan håpe at veiledere med generell målgruppe når fram til disse. Private utbyggere står for 80% av reguleringsforslagene i norske kommuner, det kan derfor være behov for veiledere myntet spesielt på utbyggere.

Fortsatt behov for egne veiledere om klimatilpasning

En enkel og rimelig form for kunnskapspredning, ville være å tilpasse eksisterende veiledere til nye grupper, og spre veilederne i kanaler som kan nå fram til disse nye målgruppene. Det bør også vurderes å presentere veiledningsmaterielet på en annen måte enn før, som gir rask forståelse og muligheter for rask implementering av konkrete tiltak. Bakgrunnsinformasjon om klimaendringer bør være støttelitteratur.

Nettverk og opplæring har stor betydning for om veiledere blir tatt i bruk. For at veilederne skal tas i bruk, må brukerne også ha et reelt behov for informasjonen. Det vil si at bruken fordrer at beslutningstakerne har ansvar for konsekvensene av beslutningene. Bruken av veiledere - og beslutninger om klimatilpasning - påvirkes derfor også av forsikringsmekanismer og de økonomiske konsekvensene dette gir.